

KOMPOSTOVANIE

Kompostovanie je prírodný proces, pri ktorom dochádza k rozkladu odpadov pôsobením mikroorganizmov vody a kyslíka na humusové látky.

EKONOMICKÝ BENEFIT (tým, že sa zníži množstvo odpadu, platí sa i menej za jeho likvidáciu a navyše sa šetri výdavkami na priemyselné hnojivá)

PRISPIEVA K ZLEPŠENIU FYZIKÁLNYCH VLASTNOSTÍ PÔDY

KOMPOSTOVANÍM SA ZÍSKAVA PREDOVŠETKÝM KVALITNÉ HNOJIVO, KTORÉ ZADRŽIAVA VODU, PREVZDUŠŇUJE PÔDU A DODÁVA JEJ ŽIVINY

ZNIŽUJE RIZIKO VYSYCHANIA A PREPÚŠŤANIA VODY

ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ KOMPOSTOVANIA

Na to, aby proces kompostovania prebehol úspešne, je potrebné dodržať štyri základné pravidlá

1

ZABEZPEČME SPRÁVNU VEĽKOSŤ MATERIÁLU

Materiál, ktorý sme nazbierali, musíme pred zamiešaním do kompostu upraviť na správnu veľkosť. Úpravu veľkosti materiálov, ktoré chceme kompostovať, môžeme urobiť pučením, sekaním, lámaním, strihaním. Ideálne by ich bolo podvrviť na drvičke. Platí, že čím sú menšie častice, ktoré chceme kompostovať, tým sa rýchlejšie skompostujú.

2

KOMPOSTUJME A MIEŠAJME VŠETKY MATERIÁLY

Základným predpokladom pre dobrý rozklad je vyvážené miešanie materiálov. Platí, že dusíkaté materiály (hnoj, trus, pokosená tráva, kuchynský biologický odpad, pozberové zvyšky zo záhrady...), ktoré sú väčšinou mäkké, šťavnaté a zelené, musíme zmiešavať s uhľikatými (drevná štiepka, piliny, hobliny, listie, slama, papier...), ktoré sú zväčša tvrdé, hnedé, suché. Ich objemový pomer by sa mal čo najviac približovať k 1:1.

3

ZABEZPEČME DOSTATOČNÝ PRÍSTUP VZDUCHU

Kompostovanie je aeróbný proces – za prístupu kyslíka. Preto musíme zabezpečiť dostatočné prevzdušnenie kompostovaného materiálu. Pri zakladaní kompostu na dne kompostéra urobíme tzv. drenážnu vrstvu z väčších (cca 20 cm), hrubších (cca 2-5 cm) konárov. Do nej potom vpichnete niekoľko (podľa veľkosti kompostéra, ideálne 2 až 5 ks) perforovaných trubiek, ktoré budú mierne presahovať úroveň zásobníka. Až potom do zásobníka začneme ukladať materiály na kompostovanie. Tento systém zabezpečí dostatočné prevetranie kompostu. Namiesto trubiek môžeme použiť napr. drevené koľy, ktoré po naplnení kompostéra vytiahneme, čím zabezpečíme prudenie vzduchu (kominový efekt).

4

ZABEZPEČME SPRÁVNU VLHKOSŤ

Správna vlhkosť je nevyhnutnou požiadavkou správneho kompostovania. Ak má kompostovaný materiál nedostatok vlhkosti, proces sa spomaľuje alebo až zastavuje. Ak je vlhkosť nadmerná, dochádza k nežiadúcemu hnilobnému procesu, niekedy až k skysnutiu kompostu, čo sa prejaví zápachom.

SKÚŠKA VLHKOSTI

Hrsť kompostovaného materiálu stisneme v ruke. Malo by sa objaviť len niekoľko kvapiek tekutiny (cca 3 až 4). Po roztvorení ruky by mala zmes materiálov zostať pohromade.

ELKOPLAST

NAJČASTEJŠIE CHYBY PRI KOMPOSTOVANÍ

PREMOČENIE (VZNIK ZÁPACHU)

Neprijemný až dusivo zatuchlý zápach svedčí o hnilobe, čo znamená nadbytok vlhkosti a nedostatok kyslíka. Kompost treba prehodiť a premiešať so suchým materiálom udržiavajúcim štruktúru (hrubšie posekané drevo, tenšie konáriky, hoblíny)

VYSUŠOVANIE

Pri nedostatočnej vlhkosti je potrebné kompost zvlhčiť alebo primiešať vlhký materiál. Aj biela pleseň svedčí o nedostatočnej vlhkosti.

VEĽKÉ MNOŽSTVO HMYZU

Najčastejšie sa v komposte vyskytujú vinné mušky, ktoré majú rady predovšetkým kuchynský odpad a zhnité ovocie. Stačí však tento materiál premiešať so suchým materiálom (napr. hlinou, kamennou múčkou, pilinami)

ČO PATRÍ DO KOMPOSTU

Do kompostu dávame všetok organický odpad zo záhrady a domácnosti, napríklad listy, trávu, podvrvené konáre, zvyšky ovocia, zeleniny, zemiakové šupky, drevený popol a v malom množstve aj obaly z recyklovaného papiera.

ČO NEPATRÍ DO KOMPOSTU

Zvyšky mäsa, ryby, mliečne výrobky, sklo, plasty, kovy, textil, piliny z drevotriesky, uhynuté zvieratá, chemicky ošetrované zvyšky, trus mäsožravých zvierat atď.

KEDY JE KOMPOST ZRELÝ

Plytkú misku naplníme kompostom a dobre ho navlhčíme. Navrch vysejeme semienka žeruchy siatej. Ak po 3-4 dňoch väčšina semien vyklíči, môžeme ho použiť v záhrade. Zelené kličky svedčia o vyzretom komposte.

AKO POUŽÍVAŤ KOMPOST

Vyzretý kompost je hnedej až tmavohnedej farby, drobnej štruktúry, nezapácha. Voní ako lesná pôda. Má schopnosť zadržiavať vodu, prevzdušňovať pôdu a obsahuje veľké množstvo výživných látok. Vyzretý kompost môžeme využívať v zeleninových, ovocných i okrasných záhradách. Aplikovať na pôdu by sa mal skoro na jar alebo na jeseň. Kompost nikdy nezaorávame, len ho jemne zapravíme do pôdy. Vzhľadom k vysokej zásobe živín nie je potrebné vo väčšine záhrad používať viac ako 2 -3 litre kompostu na 1 m².

KAM UMIESTNIŤ KOMPOSTÉR

KOMPOSTÉR PATRÍ NA TIENISTÉ MIESTO CHRÁNENÉ PRED VETROM.

Je potrebné dodržať niektoré zásady:

- musí byť v kontakte s pôdou
- prístup k nemu musí byť pohodlný aj za daždivého počasia
- okolo kompostéra má byť dostatočný priestor na možnosť manipulácie s náradím a následné vyberanie kompostu

